

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ
Департамент „Администрация и управление“
Секция „Туризъм“
1618, София, ул. Монтевидео 21, офис 620, корпус 2, тел.: 028110620

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Ирена Кирилова Емилова
Научна специалност: 3.9 Туризъм

Относно: Публична защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по *научна специалност* „Икономика и управление“ (туризъм).

Автор на дисертационния труд: Тихомир Марианов Драганов

Тема на дисертационния труд: „Управление на фамилния бизнес в планинските дестинации“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно заповед № 1693/29.06.2023 год. на Ректора на УНСС .

1.Обща характеристика на представения труд

Дисертационният труд е с общ обем от 265 страници компютърно набран текст. От тях 239 страници са въведение, основен текст, заключение, 20 страници списък на използваната литература, 7 страници приложения. Библиографският апарат включва 385 литературни източника, 94 от които на български език и 291 чуждестранни автори (49 интернет източника). В текста се съдържат 32 таблици и 21 фигури.

Относно актуалността на дисертацията и темата:

По отношение на основните аспекти свързани с икономиката и управлението на туризма, тематичният план изчерпва проблематиката. Добро структуриране, изложение и адекватна последователност в изложението на дисертацията са видими и с резултат по отношение на постигнатите научни и научно-приложни резултати и приноси.

Темата на дисертационния труд е изключително актуална за туризма в България. Доброто управление и съответно правилното функциониране на семейния хотелиерски бизнес у нас е сериозно предизвикателство в развитието на туристическите организации. В теоретичен и практико-приложен план подобни проучвания в България не са провеждани.

Правилно са определени обектът и предметът на изследване. **Обект** на изследване е фамилният планински туризъм, а **предмет** на анализ е неговото управление.

Целта, поставена в увода се доказва в дисертационния труд от докторанта. Тя се свързва с необходимостта от идентифицирането на спецификата на семейния хотелиерски бизнес и създаване на модел за ефективно управление, които са необходими за усъвършенстването му с цел да се постигнат положителни промени при управлението на семейните хотели в България.

В първа глава се изследват теоретичните аспекти на планинския туризъм, които са популярни в литературата. Докторантът още в първа глава умело прави изводи и препратки към втора глава, което доказва нейната яснота в изложението и концептуалната и последователност. В същата част са разгледани теоретичните основи на управлението и политиката на фамилният бизнес в планинските дестинации, както и неговата специфика, видовете дейности, осъществявани при този вид туризъм.

Във втора глава акцентът е върху спецификата на семейния туризъм, устойчивото развитие, предизвикателствата пред този вид туризъм и добрите практики в неговото управление.

В трета глава се разработва инструментариум под формата на критерии и показатели за оценка управлението на семейни хотели в туристически район Стара планина. Проведено е емпирично изследване в туристически район Стара планина, локация Велико Търново, Габрово, Троян за избрани семейни хотели, с анализ на резултатите.

Докторантът систематизира и анализира получените резултати, въз основа на които създава практико-приложен модел за усъвършенстване приложението на ревеню мениджмънта в разглеждания тип места за настаняване.

Терминологичният апарат също е добре изведен и прецизиран. Правят се терминологични уточнения за планинския рекреативен туризъм и семейното хотелиерство, управлението на дестинациите и устойчивото развитие в туризма, определя се техният обхват и значение.

Задълбочено се подхожда не само в теоретичен план, но и по отношение на изследователската методика на емпиричното изследване. Показано е в детайли познаването на статистическите методи за анализ и обобщаване на информацията.

Допада ми и заключението, което много ясно откроява доказването на поставените в увода изследователски задачи и обобщаването им в научни и приложни приноси.

2. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Методологията на изследването е подбрана правилно и е приложена коректно. На база проведените проучвания и изследвания, докторантът постига заложената цел и доказва поставената теза. Емпиричните проучвания обхващат двете основни групи заинтересовани лица и предоставят изчерпателна информация за изграждането впоследствие на модела за ревеню мениджмънта в областта на семейното хотелиерство у нас. Научните резултати са свързани с определянето и анализирането спецификата на управлението на семейното хотелиерство, както и извеждането и изясняването на терминологичните уточнения в тази област. Практическите резултати са свързани със създадения модел за управление на приходите, както и оценка на неговото приложение за ефективното управление на семейните хотели в България.

От гледна точка на структурирането на дисертационния труд, неговото изложение и адекватна последователност в изложението давам **положителна оценка на научния труд.**

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приносите на дисертационният труд са преди всичко научно-приложни. Докторантът ги формулира в заключението и в автореферата на своя труд.

По-значимите приноси, посочени в дисертацията са:

- Оценяване на ползите от използването на ревеню мениджмънта при управлението на семейни планински хотели.
- Разработване на инструментариум с критерии и показатели за изследване на обекти за планински семеен туризъм.
- Разработването на модел за усъвършенстване на управлението на семейните хотели.

Изведените приноси свидетелстват за високите резултати, постигнати в дисертационния труд.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Посочените 10 публикации – 1 статия и 9 доклада, (8 от които самостоятелни), които съответстват на темата на труда са публикувани в сборници на научни конференции.

5. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява абсолютно точно дисертационния труд. В него последователно са структурирани ключовите моменти от развитието на дисертационното изследване, като: актуалност на разглежданата тематика, кратко изложение на основното съдържание, основните идеи и изводи, приносите на автора при провеждането на изследването и списъка с публикациите.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Категорично смятам, че докторантът притежава достатъчно възможности, за да разшири публикационната си активност, както в областта на управлението на семейното хотелиерство, така и в друго направление от научното познание на туризма.

На последно място, имам един въпрос към кандидата - в какво се изразяват разликите между управлението на приходите в контекста на семейното хотелиерство и например четири звезден хотел, интегриран в международна верига?

7. Заключение

Дисертационният труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България и въз основа на цялостната ми оценка, смятам за напълно обосновано присъждането на Тихомир Марианов Драганов на образователната и научна

степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, в професионално направление 3.8 Икономика.

28.08.2023 г.

подпис:

/доц. д-р Ирена Емилова/